

General | Criar.cat | Actualitzat el 01/02/2023 a les 08:00

No, que el teu fill o filla t'obeeixi en tot no és un bon senyal

L'infant o l'adolescent que no qüestiona res és el que més preocupa a les psicòlogues

[inicicentrareport]"L'infant o l'adolescent que preocupa més els psicòlegs és el que és asimptomàtic, el que **no qüestiona mai res i és obedient a tot**", exposa Sylvie Pérez, psicopedagoga i professora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la UOC.

"Associem **portar-se bé amb obeir i portar-se malament amb desobeir**, perquè apliquem en els infants el criteri moral dels adults", continua. De la mateixa manera que els infants segueixen un desenvolupament cognitiu o motor (hi ha una edat per parlar, per caminar, etcètera), "els conceptes del bé i el mal no s'associen correctament fins als dotze anys, aproximadament".

"Pautes educatives excessivament autoritàries limiten l'habilitat de l'infant per **ser flexible, tenir iniciativa, pensar, desenvolupar una capacitat crítica?**", explica la psicòloga Paula Morales, també professora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la UOC.

Llavors, per què obeeixen els infants abans d'aquesta edat si no saben ben bé per què ho fan? "Ho fan responent al **mètode de càstig i recompensa**", continua Pérez, que afirma que "fan les coses per evitar càstigs o per rebre premis".

Segons el **Baròmetre d'Opinió de la Infància i l'Adolescència 2020-2021**, que publica l'Unicef, una de les variables principals dels nens i nenes a Espanya respecte a la seva relació amb els adults, tal com indiquen en el seu protocol de codificació de preocupacions, és "que els adults manen".

El més habitual és que l'adult dicti un seguit de **pautes** que l'infant ha d'acceptar. "Vivim en un món molt inflexible: els infants surten de l'escola, fan extraescolars, juguen un temps concret al parc, s'open a una hora determinada, no poden mirar la tele més d'uns minuts establerts? Tot està pautat.

Hi ha infants que no obeeixen perquè **es qüestionen la norma i et pregunten**. Simplement no comprenen per què ha de ser així, i si ho fan sense agressivitat és un bon símptoma", comenta Pérez.

Sobre **la necessitat de raonar les normes**, Paula Morales afegeix: "En un enfocament basat en el diàleg, respectes el procés evolutiu. Intentes entendre què li passa a la criatura: en lloc de centrar-te en el seu empipament, que és la punta de l'iceberg, penses en què ha passat per arribar a aquest extrem, per què aquesta situació se'ns ha escapat de les mans."

Cal distingir entre l'obediència a unes normes per evitar perills i l'**obediència cega als patrons** imposats per l'adult. "Si demanem a l'infant que s'aturi i no travessi el carrer, ho fem per evitar perills", diu Sylvie Pérez.

"La criatura que obeeix determinades imposicions pot ser més lliure, perquè està més protegit", afegeix. Però l'**excés d'autoritat** per part dels grans pot marcar l'adult que serà algun dia.

"De manera general, més de la meitat dels problemes psicològics de l'adult comencen en la infància i l'adolescència. No em refereixo només a la influència de l'**estil educatiu**, però a vegades

no som conscients de la importància d'acompanyar per desenvolupar diferents habilitats en aquesta etapa", explica Paula Morales.

Per aquest motiu un infant massa obediència arriba a preocupar els psicòlegs, com indica Pérez: "té a veure amb un **excés de contenció** que en algun moment esclatarà".

I no només això: darrere l'obediència es poden amagar problemes greus. "Hi ha infants en entorns determinats que, segons la família, que són molt obedients", exposa Sylvie Pérez. Amb tot, **"en realitat el que hi ha és por"**: fora d'aquest entorn autoritari, amb la família o a l'escola, aquestes criatures mostren una **conducta descontrolada**", afegeix.

"L'**excés de control extern** impedeix que l'infant s'autoreguli", precisa Morales. "Quan eduquem en positiu hem de pensar en una piràmide: a la base, els pares i les mares **reforcen l'autonomia, la comunicació i la gestió de les emocions**. Així trobarem eines per resoldre els conflictes", afegeix.

Igual que en l'excés d'obediència, en la **desobediència sistemàtica** a la norma poden influir diferents factors: "elements genètics i neuropsicològics, l'estil educatiu familiar per poca supervisió o excés de control, l'estrès o problemes psicològics dels adults?".

"A més, no hem d'oblidar l'entorn social, el barri o l'escola, on s'acostuma a aprendre a través dels models predominants". Per a Morales, "la desobediència de l'infant és només el que veiem, però a sota hi ha la part més important: les causes que l'han motivat, els elements que l'han fet arribar a aquest estat. Pensem en què hi ha a sota: **l'han encasellat a l'escola? Hi ha res que dificulta el seu benestar?** En aquest sentit, els pares hem d'actuar com a detectius i buscar pistes que ens permetin completar el puzzle".

Si bé hi ha límits que un menor, sigui de l'edat que sigui, no ha de traspasar mai, "hi ha normes o pactes en la convivència diària que han de poder ser qüestionats per part dels infants", aclareix Sylvie Pérez.

"Cal donar-los l'oportunitat que manifestin la seva voluntat i de validar si el que diuen és acceptable o no". També recomana **"no centrar la conversa en si s'han portat més bé o més malament, sinó en els fets**: 'Com has menjat de bé!', 'està molt bé que hagi jugat amb els avis!'" . "Perquè portar-se bé o malament és un judici moral dels adults, però jugar amb els avis és positiu, encara que no respongui al bon o mal comportament", afegeix.

Passar temps amb els infants i parlar esment a les seves necessitats és essencial. "És important que el temps que passem junts sigui un **temps de qualitat**: això marca la diferència", indica Paula Morales.

I també és important **dedicar aquest temps a escoltar-los**, a tenir en compte les seves opinions. Els recursos emocionals i comunicatius dels pares i les mares són essencials per educar infants que, en lloc d'obeir sense més ni més, sentin que els adults confien en ells. "Seran persones més autònomes i que gestionaran més bé les seves emocions", conclou l'experta.

[facentrareport]